گپ

هنرمند اهل پرو در گفت‌وگو با جام جم:

معماری ایرانی - اسلامی هنری رده بالاست

نهمین هم‌اندیشی بین‌المللی مجسمه‌سازی تهران این روزها در تهران برگزار شده است؛ رویدادی که تا به همین ماه در محل برگزاری این رویداد هنری در بوستان نوروز از اراضی عباس‌آباد برپا خواهد بود.

یکی از هنرمندان مجسمه‌سازی که در این رویداد شرکت کرده، ویکتور آرتورو گوآدلوپه تینئو از کشور پرو است. او در گفت‌وگو با جام جم، علاوه بر اشاره به تغییر دیدگاه و نگرش خود پس از سفر به ایران می‌گوید: «زمانی را که برای نهمین هم‌اندیشی مجسمه‌سازی تهران گذرانده‌ام بسیار خوب بوده است.»

تینئو با اثری اجرایی با عنوان «دوگانگی در سرزمین آندره» در نهمین هم‌اندیشی بین‌المللی مجسمه‌سازی تهران حاضر شده. او درباره اثرش می‌گوید: «اثری که اینجا خلق می‌کنم، به نوعی نشان‌دهنده فرهنگ اینکاها در پرو است. چیزی که اثرم نشان می‌دهد این است که بشر و طبیعت در کنار یکدیگر قرار دارند و با هم شکل گرفته‌اند، بنابراین جدایی‌ناپذیر هستند. زمانی که بشر به این نقطه و طرز فکر برسد، ما انسان‌های بهتر و واقعی‌تری را در فضای اطراف خود می‌توانیم داشته باشیم.»

این هنرمند مجسمه‌ساز درباره شرایط نهمین هم‌اندیشی مجسمه‌سازی تهران، می‌گوید: «مدیریت این هم‌اندیشی به نظر من عالی است. چیدمان و انتخاب هنرمندان بسیار خوب است و آثاری که اجرا می‌شود به نظر من از نظر هنری و کیفی در رده بسیار بالایی هستند که نشان‌دهنده انتخاب بسیار خوب داوران و سیاستگذاران این هم‌اندیشی است.»

گوآدلوپه تینئو استفاده از معماری در آثار مجسمه‌سازان ایرانی را جذاب می‌داند و می‌گوید: «در آثار مجسمه‌سازان ایرانی آنچه که به نظر من بسیار بارز دیده می‌شود، استفاده از هندسه و فضای هندسی است که ما در معماری ایرانی و اسلامی نیز بسیار آن را می‌بینیم. به نظرم آثاری که خلق می‌شود، با توجه به الهام گرفتن از فضاهای معماری ایرانی و اسلامی، از نظر هنری در رده بالایی قرار دارد. احساس می‌کنم باید در مورد ایران و هنر این کشور و صد البته هندسه ایرانی و اسلامی مطالعه بیشتری داشته باشم، زیرا با توجه به آثار و فرهنگی که دیده‌ام به این حوزه علاقه‌مند شده‌ام.»

کلمه

قضاوت قصه‌ها آغاز می‌شود

۲۱ دوره است که کانون جشنواره بین‌المللی قصه‌گویی برگزار می‌کند و قرار است امسال بیست و دومین دوره‌اش برگزار شود. دیروز داوران بخش قصه‌های ۹۰ ثانیه‌ای جشنواره معرفی شدند؛ رسول صدرعاملی، حبیب رضایی، گلاره عباسی، مسعود فروتن و مهدی رجبی داوران این بخش که حکمشان را از محمدرضا زمردیان معاون فرهنگی کانون و رئیس بیست‌ودومین جشنواره بین‌المللی قصه‌گویی گرفته‌اند.

قصه‌های ۹۰ ثانیه در جشنواره بیست‌ودوم شامل بخش‌های جنبی با عنوان قصه زندگی من، قصه‌های شهر من، قصه کانون زبانی‌ها و قصه خبرنگاران است. مرحله پایانی بیست‌ودومین جشنواره بین‌المللی قصه‌گویی ۲۶ تا ۳۰ آذر ۱۳۹۸ در کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان برگزار می‌شود.

هانتکه باز هم دردسر آفرید

پیتر هانتکه، نویسنده اتریشی که به دلیل حمایتش از صرب‌ها در جنگ یوگسلاوی در دهه ۹۰ میلادی به شدت مورد انتقاد قرار داشت، حالا باعث استعفای دو نفر از اعضای کمیته نوبل ادبیات شده است. ایسنا به نقل از آراف‌آی نوشته که کریستوفر لیندوئر و گان بریت سانداستورم هر دو از اعضای کمیته سوئدی نوبل ادبیات بودند که استعفای خود از سمت‌شان را اعلام کردند. اولی دلیل این اقدامش را مخالفت با طرز فکر ادبیات فراتر از سیاست در آکادمی برشمرد و دومی فهرست بلندبالایی ارائه کرد که یکی از آنها اعطای جایزه به هانتکه بود.

محمد اصفهانی برای مرد نقره‌ای می‌خواند

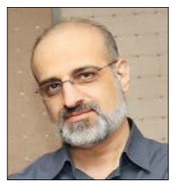

عزت و هویت ایرانی دستمایه ساخت فیملی شده به نام مرد نقره‌ای که محمدحسین لطیفی آن را کارگردانی کرده و در مرحله تدوین رسانه است. نوبت به موسیقی تیتراژ رسیده و آن طور که مهر خبر داده، محمد اصفهانی تیتراژ پایانی این سریال را می‌خواند. در این فیلم که به تهیه‌کنندگی پرویز امیری تولید شده، مهدی سلطانی، بهاره کیان‌افشار، نادر سلیمانی، ایرج نوذری، بهنوش بختیاری و چند بازیگر اهل ترکیه حضور دارند.

هیچ بچه‌ای نباید نگران باشد

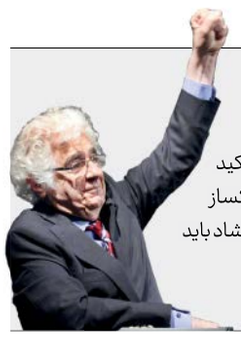

لوریس چکناواریان می‌گوید دولت باید مشخص کند ایرانِ بافرهنگ می‌خواهد یا ایران تجاری و تاکید می‌کند هیچ بچه‌ای نباید نگران این باشد که برای کنسرت و تئاتر پول ندارد. ایسنا این اظهارات آهنگساز پیشکسوت کشورمان را در برنامه شوکران شبکه چهار بازنشر داده و به نقل از او نوشته: وزارت ارشاد باید مانند ارتش بایستد و روی هنرمندان جوان هزینه کند، چون اینها آینده کشور هستند.

آیا بعد از ۱۱ سال، زمان آن نرسیده شورای عالی انقلاب فرهنگی، عملکرد و کارکردهای جایزه ادبی جلال را ارزیابی کند؟

از «جلال» بپرسید!

این طرح برگرفته از پوستر دوازدهمین دوره جایزه جلال در پاییز ۹۸ است که سلمان رئیس عبدالهی آن را طراحی کرده است

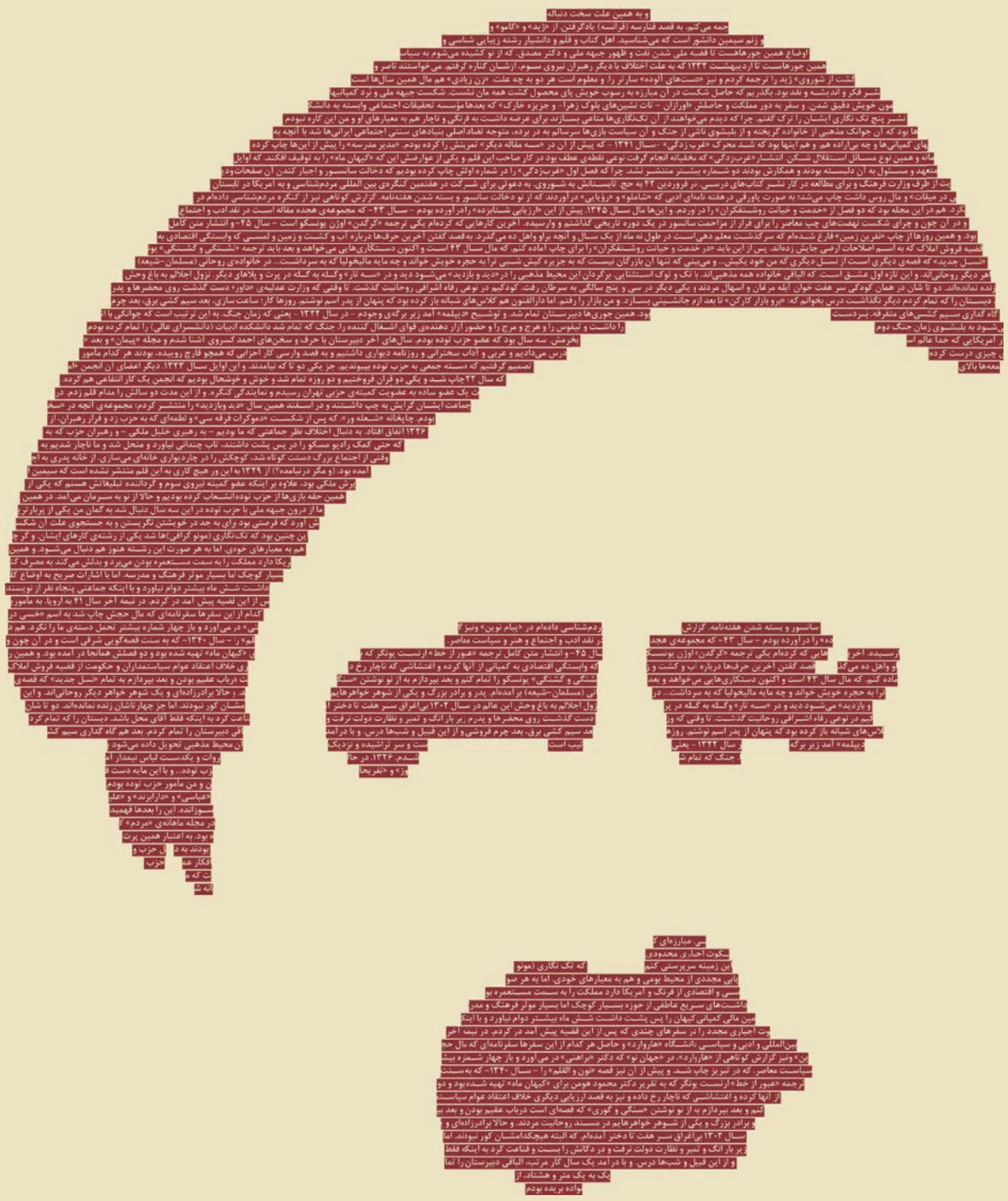

محمدصادق علیزاده

دبیر فرهنگ و هنر

قرار است ده روز دیگر، اهالی و علاقه‌مندان ادبیات و کتاب در کتابخانه ملی دور هم بنشینند و اختتامیه دوازدهمین دوره این جایزه ادبی را جشن بگیرند؛ اختتامیه‌ای که قرار بود سوم آذر برگزار شود، اما سه برابر شدن قیمت بنزین و ناآرامی‌های اخیر و بعد هم به‌هم ریختن وضع اینترنت باعث تاخیر در برگزاریش شد تا با ۲۰ روز تاخیر برگزار شود. جایزه‌ای که در چند دوره اول با اهدای ۱۱۰ سکه بهار آزادی، گران‌ترین جایزه ادبی داخل ایران هم محسوب می‌شد. هرچند تا الان که ۱۲ پاییز در عمر جایزه گذشته به جز دو نفر کسی موفق به دریافت این حجم از سکه بهار آزادی نشد و حالا هم در نهایت جایزه آن با جایزه کتاب سال یکسان شده است. همین جا درگوشی بگوییم که جایزه کتاب سال، سال گذشته به برگزیدگانش صد میلیون تومان و تقدیری‌ها هم ۳۰ میلیون تومان اهدا کرده بود. روز گذشته نشست خبری این جایزه بود و ما هم رفتیم تا برای تکمیل گزارشی که امروز پیش رو دارید در نشست حاضر باشیم.

جایزه ادبی جلال آل‌احمد حالا به دوازدهمین ایستگاه خودش رسیده است. این یعنی ۱۱ دوره یا به عبارت بهتر، یک دهه از عمر آن گذشته است. ناگفته پیداست وقتی می‌گوییم یک دهه از عمر آن گذشته است یعنی به این موضوع نظر داریم که شاید بشود دور هم نشست و یک دهه یا به عبارت دقیق‌تر تجربه اجرایی ۱/۱ دهه گذشته را پیش رو گذاشت و راجع به آن حرف زد و احیانا بعضی نقدها و نظرها را طرح کرد. نقد و نظرهایی که شاید به مقام اجرا هم رسیده و منجر به اصلاحاتی در مهم‌ترین جایزه ادبی حاکمیتی جمهوری اسلامی ایران شده است.

از ما اگر بپرسید، مهم‌ترین نقدی که در طول این سال‌ها به جایزه جلال وارد بوده، متناسب نبودن واقعیت و خروجی‌های این جایزه ادبی با آن چیزی است که در آیین‌نامه مصوب جایزه وجود دارد. مثلا در آیین‌نامه جایزه درباره هدف این جایزه آمده است: تنظیم ضوابط و ارائه مشوق‌های مربوط به جایزه مزبور باید در راستای تولید فکر ادبی - هنری اسلامگرا و تقویت روحیه انتقادی. علمی نسبت به ترجمه‌های موجود ادبی و هنری باشد. این از مهم‌ترین نقاطی است که مورد نقد منتقدان قرار گرفته است. فرقی هم نمی‌کند دولت اعتدال حسن روحانی باشد یا دولت مهرورز محمود احمدی‌نژاد.

فارغ از این‌که نقد منتقدان وارد باشد یا نه، اما همیشه و در هر دوره این مساله مطرح شده که برگزیدگان این جایزه ادبی حاکمیتی نسبتی با هدفی که در آیین‌نامه آن طرح شده ندارند.

هرچند در مواردی، مجریان برگزاری جایزه اعم از دبیر اجرایی یا دبیر علمی سعی کرده‌اند به انتقادات پاسخ دهند. مهدی قزلی، مدیرعامل بنیاد شعر و ادبیات داستانی ایرانی و دبیر اجرایی جایزه، اخیرا در یک برنامه تلویزیونی در پاسخ به سیاست‌های کلی جایزه جلال گفته بود مسؤولیت این جایزه با وزیر ارشاد است و پول این جایزه را دولت می‌دهد، اما در مراحل اولیه اعضای هیأت‌داوران، اعضای هیأت علمی و دبیر علمی پاسخگو هستند.

در جملاتی که در سطرهای قبل، خبرگزاری مهر به نقل از مهدی قزلی منتشر کرده است یک نکته مهم به چشم می‌خورد. قزلی وقتی درباره پاسخگویی دست‌اندرکاران جایزه جلال درباره متناسب بودن خروجی‌های این رویداد ادبی با آنچه باید باشد سخن می‌گوید، دست روی نکته مهمی می‌گذارد: در مراحل اولیه، اعضای هیأت‌داوران، اعضای هیأت علمی و دبیر علمی پاسخگو هستند.

پیش از ادامه بحث، مرور ساختار جایزه جلال ضروری به نظر می‌رسد. برگزیدگان جایزه جلال توسط اعضای هیات داوری مشخص می‌شوند؛ هیاتی که خودش توسط هیات علمی انتخاب شده است. در یک مقطع بالاتر، دبیر هیات علمی جایزه به امضای وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی منصوب می‌شود که خود از اعضای کمیسیون هنر و معماری شورای عالی انقلاب فرهنگی و رئیس هیات امنای جایزه است.

هیات امنایی که اعضای آن عبارتند از اعضای حقوقی و حقیقی شورای عالی انقلاب فرهنگی که عضو کمیسیون فوق هم هستند.

تا الان هیات امنای جایزه در شورای عالی انقلاب فرهنگی هیچ ارزیابی و نکته و جمع‌بندی در عمر یک دهه‌ای این جایزه نداشته‌اند. به نظر می‌رسد حالا بعد از ۱/۱ دهه برگزاری، مهم‌ترین جایزه ادبی حاکمیتی شاید زمان مناسبی برای ارزیابی و پاسخگویی درباره سمت و سو و سیاست‌های کلی جایزه جلال در یک دهه اخیر باشد

چند سوال مهم

تلنگر

حالا اگر یک دهه برگزاری جایزه جلال را مد نظر قرار دهیم چند سوال مهم مطرح می‌شود:

۱- نسبت جایزه جلال و هیات امنای جایزه جلال چیست؟

۲- اعضای هیات امنای جایزه جلال که از اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی هستند، نسبت به یک دهه برگزاری این جایزه چه نظری دارند؟

۳- آیا وقت آن نرسیده که با عبور از پاسخگویی در مراحل اولیه (آن‌طور که دبیر اجرایی جایزه هم بر آن تاکید کرده) بعد از یک دهه برگزاری، هیات امنای این جایزه، هم در جایگاه قرار گرفته و هم ارزیابی خود را نسبت به خروجی‌های یک دهه گذشته اعلام کرده و هم پاسخگوی خروجی‌ها باشند؟

به دنبال پاسخ در صبح بارانی کریم‌خان

برای یافتن پاسخ این سوالات بود که در صبح بارانی سه‌شنبه ۱۲ آذر تهران راهی نشست خبری دوازدهمین دوره جایزه جلال شدیم که در محل بنیاد شعر و ادبیات داستانی ایرانیان برگزار می‌شد. پاسخ به این سوالات این قدر برایمان مهم بود که با موتورسیکلت راهی محل برگزاری نشست خبری شویم و قید باران و این صحبت‌ها را هم بزنیم. چنین خبرنگارانی هستیم ما!

مهدی قزلی، دبیر اجرایی دوازدهمین دوره جایزه ادبی جلال که تجربه برگزاری شش دوره آن را هم دارد در پاسخ به این سوال جام‌جم که آیا اعضای هیات امنا و شورای عالی انقلاب فرهنگی نسبت به خروجی‌های جایزه، ارزیابی خاصی دارند یا نه می‌گوید: جان سوال شما از ما نیست و به هیات امنا و شورای عالی انقلاب فرهنگی بر می‌گردد و آنها باید پاسخگو باشند. ما با توجه به اساسنامه و آیین‌نامه جلال موظف هستیم درباره موعد و موضوع انتخاب هیات علمی و دبیر علمی، هماهنگی‌های لازم را با آنها انجام دهیم که این کار را می‌کنیم و مصوبه آنها را برای اجرای جایزه مد نظر قرار می‌دهیم. گزارش جایزه هم هر سال خدمت دوستان ارسال می‌شود. معمولا این گزارش‌ها در دبیرخانه کمیسیون هنر و معماری شورای عالی انقلاب فرهنگی ثبت و مطالعه می‌شود.

قزلی در ادامه هم می‌گوید اعضای این کمیسیون و شورای عالی انقلاب فرهنگی تا الان نکته‌ای اعم از مثبت یا منفی به آنها منتقل نکرده‌اند. با این حال این تذکر را هم می‌دهد که رئیس هیات امنای جایزه جلال، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی است و او در جریان ریز رایزنی‌ها و تفاهم‌ها هست و به عنوان رئیس هیات امنا از ماجرا، اطلاع کامل دارد. قزلی همچنین در ادامه و در تشریح حلقه اتصال مجریان جایزه و اعضای هیات امنا و شورای عالی انقلاب فرهنگی یادآور می‌شود در دوره‌های گذشته هم معاونت فرهنگی پیگیر و حلقه ارتباط با شورای عالی انقلاب فرهنگی بوده‌اند. طبق مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی، برگزارکننده این جایزه ادبی، معاونت فرهنگی وزارت ارشاد است و معاونت فرهنگی هم کار را به بنیاد شعر و ادبیات داستانی ایرانیان سپرده است.

دبیر اجرایی دوازدهمین دوره جایزه ادبی جلال در ادامه، سربسته به بعضی از مسائلی اشاره می‌کند که نشان می‌دهد ارزیابی جایزه بعد از ۱/۱ دهه برگزاری، ضروری به نظر می‌رسد: با این حال به عنوان کسی که شش دوره اجرای این جایزه را به عهده داشته‌ام بدم نمی‌آید در یک جلسه مفصل با هیات امنا، بعضی نکات را به دوستان منتقل کنم. بعضی از این نکات می‌تواند به اصلاح فرآیند اجرایی جایزه کمک کند ضمن این‌که اگر حرف‌های جدیدی هم هست، آنها را از جانب دوستان بشنویم.

از قزلی می‌پرسیم آیا این اصلاحات ناظر به تغییراتی در آیین‌نامه و اساسنامه جایزه جلال است یا نه که به جام‌جم می‌گوید: قاعدتا در آن تبلور پیدا می‌کند. قبلا هم این اتفاق افتاده است. مثلا ما تاریخ‌نگاری را داشتیم که از بخش‌های جایزه درآمد. این جلسه را اختصاص دهیم به دوازدهمین دوره جایزه جلال. این موضوعات به یک زمان و گفت‌وگوی مفصل نیاز دارد.

از دبیر اجرایی جایزه می‌خواهیم اشاراتی به بعضی از این نکات کند: مثلا ما یک محدودیت درباره تعداد داورها داریم. طبق آیین‌نامه، تعداد داورها لزوما باید سه نفر باشند. خب این وحی نیست و می‌شود در بعضی از حوزه‌ها سه نباشد و مثلا در بخش رمان، تعدادشان پنج باشد. این موضوع قابل بحث است.

از این دست نکاتی وجود دارد که باید با هیات امنا بحث و گفت‌وگوی مفصل داشت. بعضی از اعضای هیات امنای جایزه جلال نظرشان این است که این جایزه به طور سالانه برگزار نشود. الان سالانه برگزار می‌شود، ولی اطلاع دارم یکی دو نفرشان نظرشان این است که این جایزه سالانه برگزار نشود. این موضوع باید تثبیت شود. برای این موضوع نکاتی وجود دارد که از جهات اجرایی و تجربه‌های جهانی بحث‌هایی هست که باید به اطلاع هیات امنا برسد.